

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Vuoden 2022 talousarvioesitys

Talouden näkymistä

- Talouden toipuminen koronaviruspandemiasta on ollut nopeaa kuluvan vuoden keväästä alkaen ja sen seurauksena BKT:n kasvu kiihtyy 3,3 prosenttiin v. 2021.
- Talouskasvu jatkuu vahvana loppuvuonna sekä vuoden 2022 alkupuolella, minkä seurauksena BKT:n arvioidaan kasvavan 2,9 % v. 2022.
- Työllisyyden kasvu on vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Talouskasvu pitää yllä työvoiman kysyntää. Talouden elpyminen lisää työllisten määrää varsinkin palvelutoimialoilla.

Kansantalouden kehitys

	2019	2020*	2021**	2022**
BKT:n arvo, mrd. euroa	240,1	236,2	248,9	260,9
BKT, määrän muutos, %	1,3	-2,9	3,3	2,9
Työttömyysaste, %	6,7	7,7	7,8	6,8
Työllisyysaste, %	71,6	70,7	72,4	73,6
Kuluttajahintaindeksi, muutos-%	1,0	0,3	1,8	1,6
Pitkä korko, 10 v, %	0,1	-0,2	-0,1	-0,1

Julkisen talouden näkymistä

- Koronaviruspandemia kasvatti julkisen talouden alijäämän suureksi v. 2020. Julkista taloutta heikensivät talouden taantuma sekä monet epidemian vuoksi toteutetut tukitoimet.
- Talouskasvu ja koronavirustilanteen vuoksi päätettyjen tukitoimien voimakas vähentyminen vahvistavat julkista taloutta vielä v. 2022.
- Julkinen talous jää kuitenkin ripeän suhdannepyrähdyksen jälkeen yhä alijäämäiseksi. Julkisessa taloudessa vallitsee edelleen rakenteellinen menojen ja tulojen välinen epätasapaino.

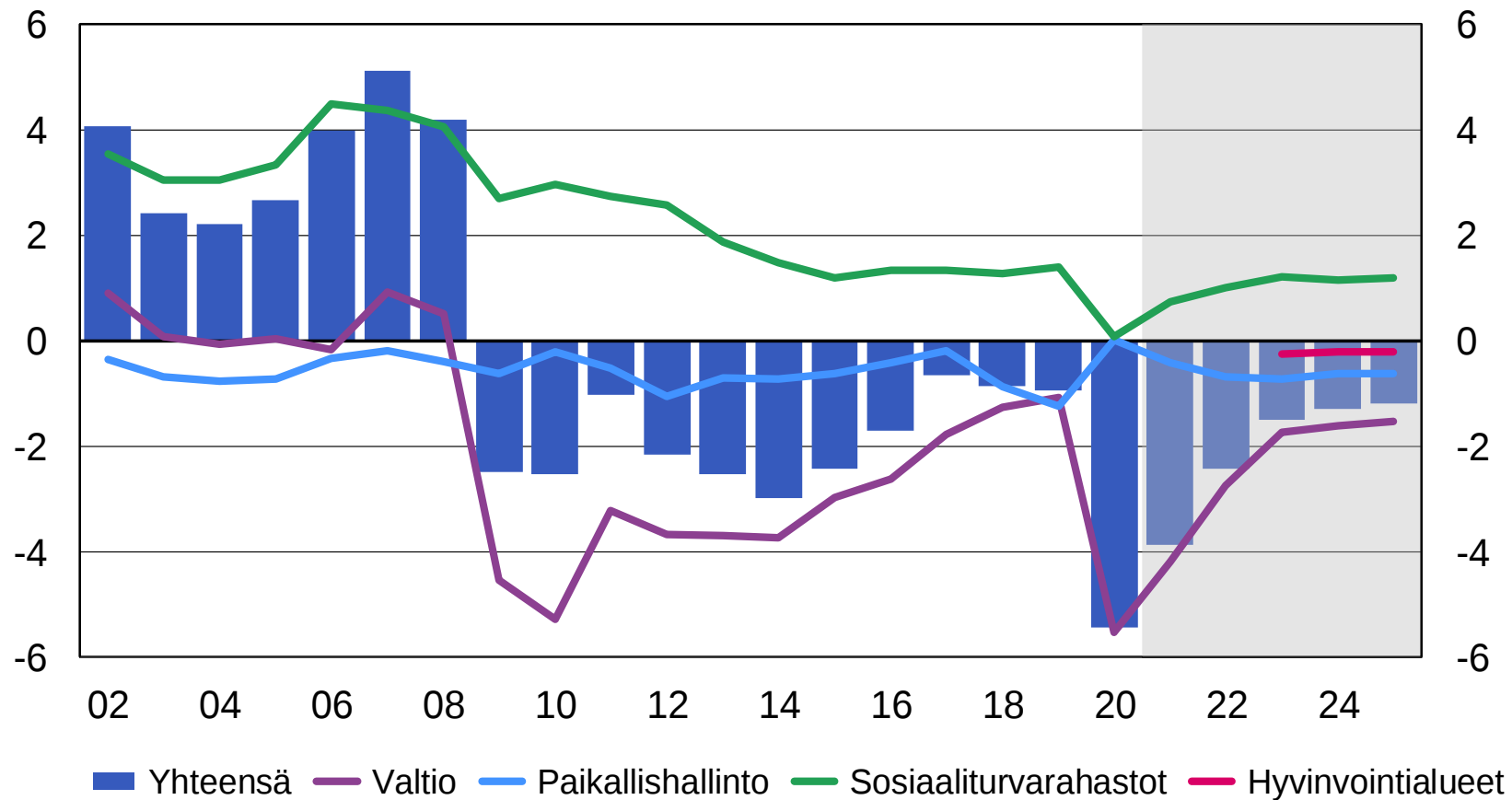
Taulukko: ¹⁾ VM:n kansantalousosaston arvio valtion velasta eroaa budjetoidun perusteella arvioidusta mm. päivittyneiden tuloarvioiden vuoksi.

Julkisen talouden keskeisiä tunnuslukuja kansantalouden tilinpidon mukaan

% BKT:sta	2019	2020*	2021**	2022**
Verot ja sosiaaliturvamaksut	42,2	42,1	43,2	42,1
Julkisyhteisöjen menot	53,2	57,3	56,8	54,3
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-0,9	-5,4	-3,9	-2,4
— Valtionhallinto	-1,1	-5,5	-4,2	-2,8
— Paikallishallinto	-1,2	0,0	-0,4	-0,7
— Työeläkelaitokset	1,1	0,2	0,8	0,9
— Muut sosiaaliturvarahastot	0,3	-0,1	-0,1	0,1
Perusjäämä	-0,1	-4,8	-3,3	-2,0
Rakenteellinen jäämä	-1,2	-3,2	-2,8	-2,3
Julkisyhteisöjen bruttovelka	59,5	69,5	71,2	71,3
Valtionvelka ¹⁾	44,3	52,9	55,1	55,3

Julkisyhteisöjen rahoitusasema

suhteessa BKT:hen, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

VM34098

Kestävän kasvun ohjelma

- Talousarvioesityksessä 2022 ehdotetaan 1,2 mrd. euron kohdennuksia (määrärahat ja valtuudet yhteensä) elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanemiseksi.
- Vuodelle 2022 kohdistuvia määrärahalisäyksiä olisi n. 636 milj. euroa.
- Jo vuoden 2021 kolmannessa lisätalousarviossa huomioitiin 238 milj. euron edestä elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia investointeja (määrärahat ja valtuudet yhteensä).
- Maksatukset EU:sta Suomen valtiolle tulevat perustumaan kansallisen suunnitelman etenemiseen ja siinä esitettyjen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen.
- Vuoden 2022 arvio maksatuksista 355 milj. euroa on huomioitu tuloarvioissa.

Kestävän kasvun ohjelma

- Pilari 1 Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa
 - Suurimmat pilarin 1 talousarvioesityksen panostukset kohdistuvat energiainfrastruktuuri-investointeihin, investointeihin uuteen energiateknologiaan, investointeihin vähähiiliseen vetyyn sekä hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen ja teollisuuden prosessien sähköistämiseen, joita varten energiatuen myöntövaltuuteen ehdotetaan yhteensä 453 milj. euron lisäystä.
 - Öljystä luopumisen avustukset pientaloille, kunnille, seurakunnille sekä yhdistyksille ja toimeenpano, yhteensä 35 milj. euroa määrärahaa.
 - Sähköautojen latausinfraverkon laajentamista ja kaasutankkausverkko, yhteensä 23,3 milj. euroa.
 - Peltojen kipsikäsittelyä ja ravinteiden kierrätysshanke yhteensä 13 milj. euroa.
 - Maankäyttösektorin ilmastokestäviin toimenpiteisiin kohdennetaan 7 milj. euroa.

Kestävän kasvun ohjelma

- Pilari 2 Digitalisaation ja datatalouden avulla vahvistetaan tuottavuutta ja tuodaan palvelut kaikkien saataville
 - Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden parantaminen 15 milj. euroa.
 - Yritysten digitalous 7 milj. euroa.
 - Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistamiseksi eri hallinnonaloilla yhteensä 5,6 milj. euroa ja kyberturvallisuuden tutkimusinvestointeihin ja harjoitustoimintaan 3 milj. euroa.
 - Mikroelektroniikan arvoketjuun ehdotetaan 14,7 milj. euron valtuutta.

Kestävän kasvun ohjelma

- Pilari 3 Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävän kasvun vauhdittamiseksi
 - Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin toimeenpanoon 83 milj. euroa.
 - Maailmanluokan automaatiota hyödyntävän digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseksi osaajien maahanmuuton tueksi yhteensä 12 milj. euroa.
 - Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän ja siihen liittyvän digitalisaatio-ohjelman kehittämiseen 33 milj. euroa.
 - Korkeakoulujen uusiin aloituspaikkoihin 15 milj. euroa.
 - Vihreää siirtymää tukevaan TKI-rahoituskokonaisuuteen yhteensä 93 milj. euron valtuuslisäyksiä Suomen Akatemialle sekä Business Finlandille.

Kestävän kasvun ohjelma

- Pilari 4 Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkuun sekä hoitoon pääsyn nopeuttamiseen 125 milj. euroa .

Lapsibudjetoinnin pilotointi

- Lapsibudjetointia pilotoidaan ensimmäistä kertaa
 - Vakiinnuttaminen vuodesta 2023 eteenpäin
- Lapsibudjetointia koskevan yhteenvetotarkastelun määrärahat ovat lähes kokonaisuudessaan kasvatuksen ja opetuksen sekä sote-palvelujen määrärahoja.
 - Etuuksien rahoitus on ensisijaisesti sosiaaliturvaan liittyviä tulonsiirtoa.
- Suoraan lapsein tai lapsiperheisiin kohdistuvia määrärahoja on lakisääteiset ja harkinnanvaraiset toimet huomioiden yhteensä n. 7 mrd. euroa.
 - Näistä hieman alle 2,7 mrd. euroa on laskennallisesti arvioitu olevan lapsi-ikäryhmään kohdistuvaa peruspalvelujen valtionosuutta
- Verotuksen osalta ei esitetä suoraan lapsein tai lapsiperheisiin kohdistettuja veromuutoksia mutta veromuutoksiin sisältyy mm. esitys kotitalousvähennyksen korottamisesta, mikä tukee myös lapsiperheitä.

Budjettitalouden menot 2022 (1/2)

- Talousarvioesityksen määrärahoiksi ehdotetaan 64,8 mrd. euroa, mikä on n. 0,5 mrd. euroa vähemmän kuin vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa.
- Hintatason nousu huomioon ottaen hallinnonalojen määrärahat vähenevät n. 2 % vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon verrattuna.
- Menotasoa vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon verrattuna laskevat erityisesti kehyksen ulkopuoliset menot, mm.
 - koronavirustilanteen terveysturvallisuuteen liittyvät menot (-1,7 mrd. euroa)
 - finanssisijoitukset (-0,6 mrd. euroa)
- Vastaavasti menotasoa vuoteen 2021 verrattuna nostavat mm.
 - hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksesta osa kohdentuu maksettavaksi jo joulukuussa 2022 (0,9 mrd. euroa)
 - laki- ja sopimusperusteiset indeksikorotukset (0,6 mrd. euroa)

Budjettitalouden menot 2022 (2/2)

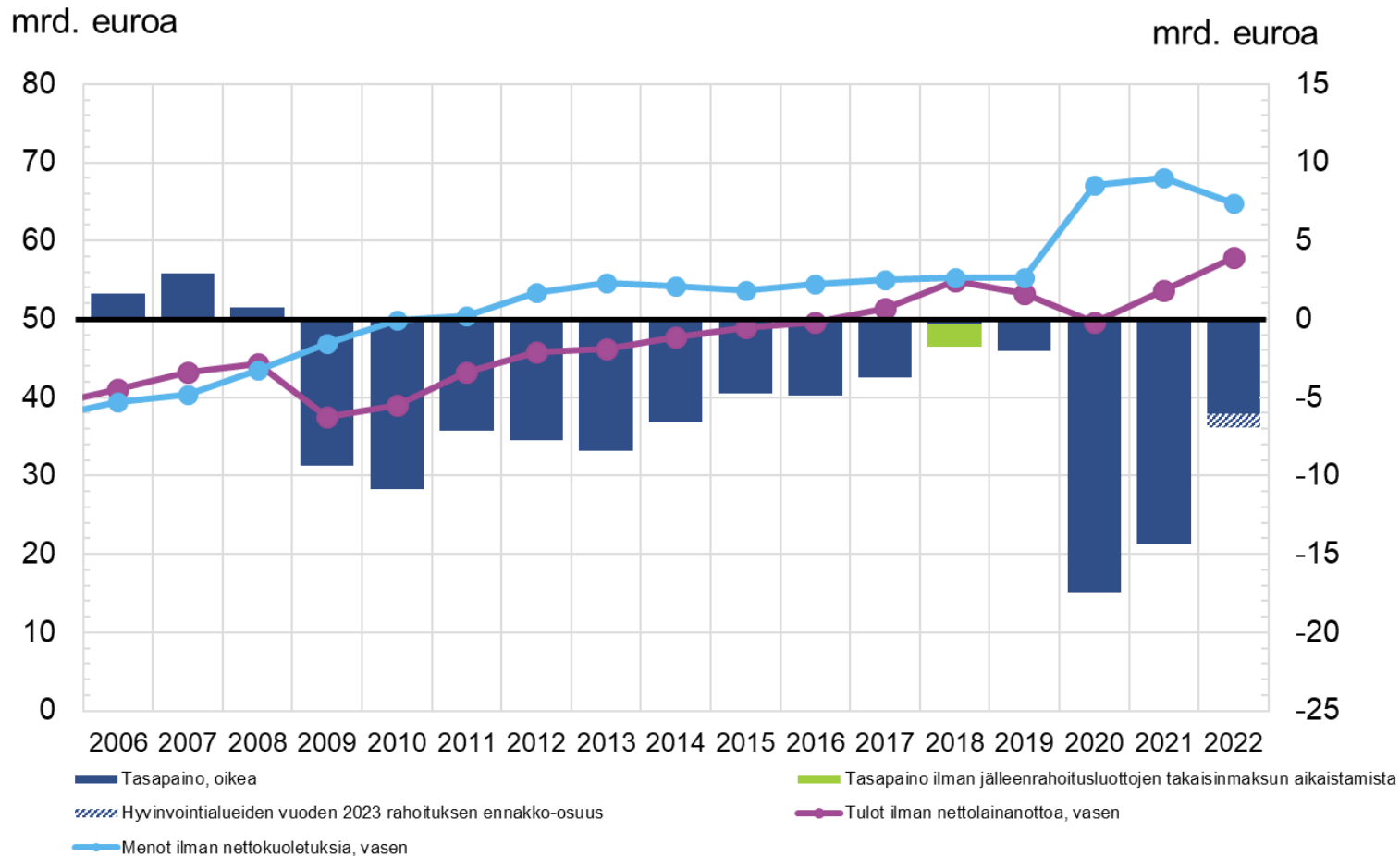
- Vuodelle 2022 kohdistuu koronavirustilanteeseen liittyviä päätösperäisiä, määräaikaista määrärahoja edelleen noin 0,4 miljardia euroa, muun muassa vuoden 2020 lisätalousarvioiden heijastusvaikutuksina.
- Valtionvelan korkomenot ovat valtionvelan merkittävästä kasvusta huolimatta n. 0,2 mrd. euroa alemmat kuin vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa.

Valtion tulot

- Vuonna 2022 valtion verotulot kasvavat yli 8 % vuodelle 2021 budjetoituun verrattuna. Kasvua vauhdittaa talouden elpyminen. Verojen maksujärjestely lykkää verotuloja vuosilta 2020–2021 ensi vuoteen 0,3 mrd. euroa erityisesti arvonlisäveron osalta.
- Verotuloarvioon sisältyy HO:n veroperustemuutoksia koskevat oletukset, jotka pienentävät verotuloa nettomääräisesti 0,3 mrd. v. 2022. Yhteensä vuodelle 2022 verotuottoja lisääviä perustemuutoksia on vuositasolla hieman yli 0,2 mrd. euroa ja verotuottoa vähentäviä perustemuutoksia n. 0,5 mrd. euroa ml. riihen päätökset.
 - Hallituksen uusien verotusta koskevien päätösten vaikutukset näkyvät viiveellä ja osa niistä tulee voimaan vasta 2023.
- Muiden tulojen osalta keskeinen oletus on, että tulevaisuusinvestointien rahoittamiseen ja velanottotarpeen hillitsemiseen liittyvistä osakemyynneistä kertyisi n. 1,4 mrd. euroa.
- Budjettitalouden kokonaistulot ovat n. 1,7 mrd. euroa suuremmat verrattuna kevään JTS:ään. Verotulot selittävät erosta 1,4 mrd. euroa (kertymätiedot, makroennusteen päivittyminen).

Budjettitalouden tasapaino

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

Tasapaino:

2018 (TP): -0,4 mrđ. euroa

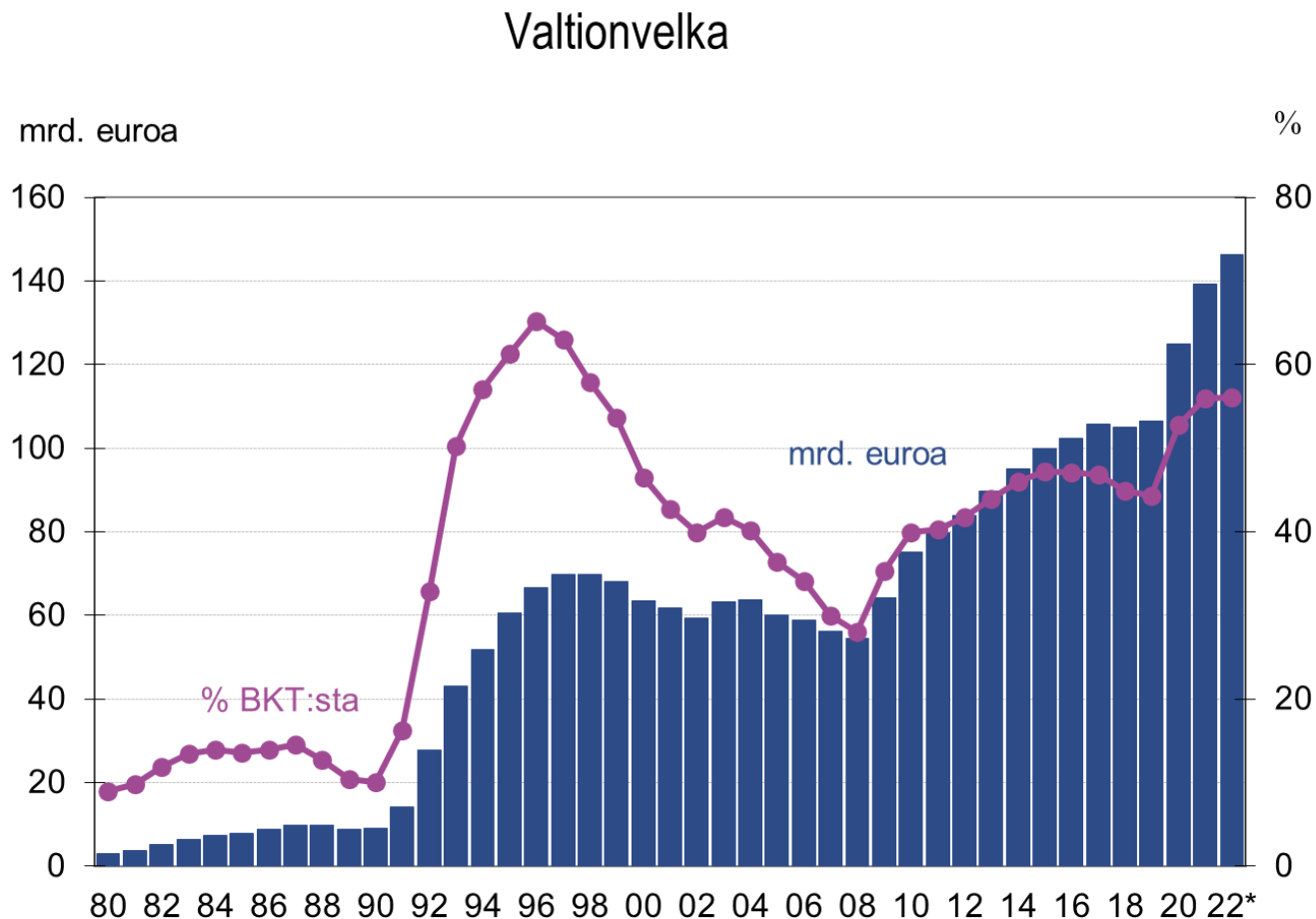
2019 (TP): -2,0 mrđ. euroa

2020 (TP): -17,4 mrđ. euroa

2021 (LTA3): -14,4 mrđ. euroa

2022 (TAE): -6,9 mrđ. euroa

Valtionvelan määrän arvioidaan olevan vuoden 2022 lopussa (TAE 2022) n. 146 mrd. euroa, mikä on n. 56 % suhteessa BKT:hen

Lähde: Valtiovarainministeriö 16.9.2021

Poimintoja vuoden 2022 talousarvioesityksestä

- Maahanmuuttovirastolle ehdotetaan 5,5 milj. euron lisäystä henkilöstöresurssien turvaamiseen ja työperäisen maahanmuuton edistämiseen. Lisäksi Maahanmuuttovirastolle ehdotetaan mm. erityisasiantuntijoiden oleskeluluvan käsittelyn nopeuttamiseen (pikakaista) 1 milj. euroa sekä 7,8 milj. euroa elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitusta osaajien maahanmuuton tukemista koskevan digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseen.
- Maahanmuuton oleskelulupaprosessien henkilöstöresursseja vahvistetaan ulkoasiainhallinnossa määräaikaaisesti 1,6 milj. eurolla ja osaajien maahanmuuton tukemista koskevan digitaalisen infrastruktuurin kehittämiseen kohdennetaan 3,1 milj. euroa (elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitusta).
- TE-toimistojen toimintamenoihin ehdotetaan 70 milj. euron lisäystä Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin toimeenpanoon. Digitalisaation kehittämisen momentille ehdotetaan 13 milj. euron lisäystä Pohjoismaisen mallin digitalisaatiohankkeelle. Rahoitus on osa EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanoa.
- Work in Finland -rakenteen perustamiseen työvoiman maahanmuuton edistämiseksi kohdennetaan TE-toimistojen ja Business Finlandin toimintamenoihin sekä digitalisaation kehittämisen momentille yhteensä noin 2,7 milj. euroa.

Poimintoja vuoden 2022 talousarvioesityksestä

- Osatyökykyisten työllistymistä edistämään ehdotetaan uuden erityistehtäväyhtiön perustamista. Yhtiö palkkaa osatyökykyisiä pidempikestoisiin työsuhteisiin. Yhtiön osakepääomaan ehdotetaan 10 milj. euroa, joka rahoitetaan EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoituksella. Lisäksi valtionavustukseen osatyökykyisten työllistymiseen ehdotetaan 10 milj. euron määrärahaa edistämään osatyökykyisten siirtymistä työmarkkinoille.
- Pakolaiskiintiö on 1050 henkilöä vuosina 2021 ja 2022, mihin liittyen ehdotetaan yhteensä 2,2 milj. euron lisäystä kotouttamiskorvauksiin. Lisäksi ehdotetaan 2,4 milj. euron lisäystä Afganistanista evakuoituista henkilöistä maksettaviin korvauksiin.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valtiovarainministeriön viestintä
viestinta.vm@gov.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 9–16):
02955 30500

www.tutkibudjettia.fi